

Cuba : Bức ngoặt cội

Bích họa do Đoàn Thanh niên Cộng sản

Cuba thực hiện tại La Habana

Với những cội đã được thông báo nhân Đại hội Đoàn Cộng sản đang tiến hành, Cuba đang đứng trước một bức ngoặt mới, được biết với việc giới hạn nhiệm kỳ của các lãnh đạo và viên chức quan trọng trong guồng máy chính quyền. Hai tờ L'Humanité và Le Monde đã nêu bật chuyện đời này.

Theo L'Humanité, đây là một thời điểm then chốt trong lịch sử Cuba đang được phác họa tại La Habana, với quy định nhấc lên những trụ cột, để người và việc nhà nước giới hạn biên chế và khuyến khích lãnh vực tư nhân. Quả là Cuba muốn chuyển mình cho phù hợp với thời đại.

Những chuyển biến đánh giá là không hợp thời nếu như là sự tem phiếu để mở cho người dân nhu yếu phẩm với giá bao cấp sẽ dần dần biến mất, để người và việc nhà nước giới hạn biên chế và khuyến khích lãnh vực tư nhân. Quả là Cuba muốn chuyển mình cho phù hợp với thời đại.

Trong bối cảnh đó, Le Monde nhìn vào thực tế xã hội Cuba ghi nhận trong hàng tá trang cuối : Dân Cuba hoang mang trước sự nghèo khó ngày càng gia tăng.

Trước tiên bài phóng sự đã đi đến ngôi chợ lớn ở La Habana ở trung tâm của Cuatros Caminos. Ngôi chợ hai tầng, nhúng chèo có tầng trên là đông đúc náo nhiệt, còn tầng trên hoang vắng. Nóc thì bỏ trống, cửa kính ở đây bị bỏ hoang. Một cô bán hàng hoa già thích là từ nhiều năm rồi cô vẫn đứng trên bậc hoang. Tác giả bài phóng sự nhìn thấy : công trình mới mà đã nát này giống như đất nước Cuba vào lúc mà Địch hay Đồng Cộng Sản chiến tranh thông qua khúc quanh kinh tế mà chế độ Raul Castro đã xuống.

Nếu như khu vực cửa cửa thị trấn còn che giấu những khó khăn bên trong các sân nhà cửa mình hay chung cư mà có 3 tầng hay sinh sống, thì sẽ nghèo khó đến mức ở vùng ngoại ô La Habana mà các khu vực chiến tranh ngày mới lên càng nhiều. Đây là nơi tập trung những người đến từ vùng nghèo phía Đông Cuba, những người sống chui, không giữ ý tứ hay pháp vì họ không được phép đến thị trấn.

Nếu như những người làm chui, những cô gái điếm là những người mới quen thuộc từ thập niên 90, thì những người ăn xin là hiện tượng mới phát triển. Và bây giờ, đi đâu cũng thấy người rách rưới, người vô gia cư. Theo giới kinh tế và xã hội học, ít nhất 20% dân chúng Cuba sống trong cảnh nghèo khổ, túng thiếu. Theo họ, người có lợi với các nước láng giềng, ở Cuba chưa bao giờ có chương trình giảm nghèo khó.

Theo tác giả bài phóng sự, trong tình hình căng thẳng đó, chính quyền Cuba đã giảm nhập khẩu cách : việc giảm 500.000 biên chế thông báo trong quý đầu năm nay, 2011, đang được xem xét lại, giảm ít hơn hoặc để lại và sau.

Theo bài báo công nhân viên trong các công ty xí nghiệp đã ngừng ngừng chế độ lợi việc sa thải kể trên. Đối với người dân Cuba, tình hình hiện nay đã trở thành quá sức chịu đựng : « không đủ ăn, phụ thuộc vào giao thông công cộng tồi tệ, con cái phải bán thân nuôi miệng, và chính phủ thì nói dối, như thế quá đủ rồi ».

Fukushima : Vùng cấm địa

Và Châu Á, tình hình nhà máy điện hạt nhân Fukushima là hậu quả của Libération hôm nay, với bài phóng sự dài về 'Vùng cấm địa Fukushima', tit lên trang nhất.

Phóng viên t báo đi đ n khu v c b nhi m phóng x chung quanh nhà máy đ n. Trong ph m vi 30 cây s , ng i dân đã b đi g n h t, ch còn nh ng ng i già, nh ng ng i v h u. V n đ đ i v i ng i dân Nhật là không ai nói rõ tình hình cho h bi t.

Trong bài xã lu n Libération t n i th ng tâm, thông c m v i ng i Nh t : « Sau thiên tai, gi đây đ n n i c c hình. Ng i Nh t ch m i bi t s th t vào hôm ch nh t, qua l i thú nh n t m ng lãnh đ o t p đoàn Tepco là ph i m t 3 tháng n a m i gi i h n đ c m c đ phóng x th t thoát và 9 tháng dài đ ki m soát và n đ nh các lò ph n ng diễn cu ng t i Fukushima, n i mà không ai dám đ n g n.

Libération ghi nh n là ch a bao gi ng i dân trong m t vùng b thiên tai l i c m th y b b r i nh th . H ph i đ i đ n c th ng m i nghe đ c chính ph thông báo là tình hình Fukushima nghiêm tr ng không kém Tchernobyl, và m t 5 tu n l đ nghe nh ng lãnh đ o này công nh n h b bó tay trong m t th i gian dài.

Không ch có v n đ thông báo ch m tr nh trên, Libération còn th y là v n đ nghiêm tr ng h n ch nh ng thông báo c a Tepco v phóng x th t thoát gây ô nhi m môi tr ng v n không đ y đ .

Libération trích l i m t chuyên gia Pháp, David Boilley, cho là Tepco không ph i là đã nói đ i, nh ng tác h i đ i v i ng i chung quanh nhà máy đ n đã b h gi m nh . K t qu là dân làng litate cách nhà máy đ n 40 cây s ch đ c di t n vào ngày 11/04. Trong khi đó thì rau qu ở vùng cách trung tâm đ n 80 cây s , qua th nghi m, cho th y m t n ng đ phóng x r t cao, không khác gì các ch t th i h t nhân. Không th nào đ ng i dân s ng ở nh ng khu v c nh th .

Hi n nay thì các chuyên gia và hi p h i lo ng i tr c v n đ thi u đ li u v m c đ nhi m phóng x ở nh ng vùng khác t i Nh t. Cho nên trong khi ch đ i Tepco n đ nh tình hình nhà máy đ n Fukushima, v n đ kh n c p là lo cho dân c các vùng nhi m x , khá xa nhà máy, nh nói trên.

Đ b o đ m an toàn cho ng i dân, theo Libération, v n đ hi n nay không ph i ch là nên hay không nên thành l p m t vùng c m đ chung quanh nhà máy đ n Fukushima, mà xem là t m r ng l n c a nó nh th nào.

Tờ Le Figaro hôm nay đã phn̄ng v̄n l̄nh đ̄o t̄p đ̄oàn đ̄i n̄ l̄c Pháp, EDF, v̄ m̄c an toàn c̄a các nhà máy đ̄i n̄ h̄t nhân. Tờ báo đ̄i c̄ ch̄ t̄ch EDF, ông Proglia xác đ̄nh là tình tr̄ng nhà máy đ̄i n̄ h̄t nhân Pháp r̄t t̄t, tuy nhiên v̄n c̄n ph̄i rút kinh nghīm c̄a Fukushima.

Libya : Liên quân qūc t̄ thīu đ̄n d̄i c̄

L’Humanité nêu b̄t s̄ kīn Liên quân qūc t̄ thīu đ̄n d̄i c̄ đ̄oanh kích Libya, trong lúc mà l̄c l̄i nḡ Kadhfi l̄i ph̄o kích đ̄ t̄ vào nh̄ng thành ph̄ mà phe n̄i đ̄y đang chīm đ̄ng nh̄ Misrata, Ajdabiya.

Tờ báo đ̄a ra nh̄n xét nghīm kh̄c là ḡn m̄t tháng sau cūc can thīp c̄a qūc t̄ vào Libya, l̄c l̄i nḡ c̄a ông Kadhfi đã không b̄ ‘gīi tr̄ vũ khí’, mà nḡi c̄ l̄i, NATO v̄a thông báo thīu đ̄n d̄i c̄, thīu lōi bom tō đ̄ chính xác và nh̄ng lōi vũ khí khác. Tờ báo cũng trích l̄i b̄ tr̄ng nḡ Qūc phòng Pháp, Gérard Longuet không lōi tr̄ kh̄ năng cūc chīn Libya kéo dài.

Trong tình hình đó, Le Figaro nêu b̄t trong m̄t hàng t̄a trang nh̄t và tít l̄n trang trong s̄ kīn là Washington tìm m̄t n̄i s̄n sàng ch̄a ch̄p ông Kadhafi, (m̄t khi ông r̄i kh̄i Libya). Theo tờ báo, tr̄i c̄ vīc không có tīn trīn trên m̄t quân s̄, các n̄i c̄ đ̄ng minh mūn tìm m̄t qūc gia có th̄ tīp đ̄n l̄nh đ̄o Libya, h̄u lōi b̄ đ̄i c̄ nhà đ̄c tài này qua m̄t gīi pháp hoà bình.

Tờ báo cũng nh̄c l̄i là qūc gia đ̄n nh̄n ông Kadhafi ph̄i có đ̄c đ̄i m̄ là có quȳn không giao n̄p l̄nh đ̄o Libya cho dù ông Kadhafi b̄ Toà án Hình s̄ Qūc t̄ truy t̄, t̄c là m̄t qūc gia không ký vào hīp đ̄i c̄ Roma thành l̄p Toà án. Tóm l̄i đó ph̄i là nh̄ng n̄i c̄ không công nh̄n th̄m quȳn c̄a toà án này, trong đó có M̄. Theo Le Figaro trích đ̄n báo New York Times, thì hīn nay nḡi ta nh̄c đ̄n m̄t qūc gia Châu Phi.

Washington s̄n sàng đ̄i thōi v̄i Bình Nh̄ng

Vì Châu Á, Le Figaro hôm nay ghi nhận là sáu tháng sau vụ Bức Triều Tiên pháo kích vào đảo Hàn Quốc Yeongpyeong, Bức Kinh đang cố gắng đưa hai sự kiện nhân ra khỏi vùng lầy, với sự kiện trên kín đáo của Washington, tất cả đều tránh mặt sự can thiệp quân sự mới ở bán đảo, không có lợi cho cả chính quyền Bức Kinh lẫn chính quyền Obama.

Bài báo nhắc lại kế hoạch 3 điểm mà Bức Kinh đưa ra tuần qua để thúc đẩy đàm phán 6 bên : trước hết hai nước Triều Tiên sẽ cùng gặp gỡ trên hai sự kiện nhân, sau đó là gặp gỡ giữa Bình Nhưỡng và Washington trước khi đi đến cuộc họp sáu bên trên lợi ích. Theo Le Figaro, ngoại trưởng Mỹ Hillary Clinton đã khẳng định rằng Washington không hề sáng kiến của Bức Kinh.

Thực ra theo tờ báo, Washington không may vào tình thế này trên hai sự kiện nhân, nhưng vì bản thân với tình hình sôi sục ở Trung Quốc Đông, cho nên chính quyền Obama muốn tránh bằng mọi giá mặt sự can thiệp quân sự mới ở vùng Đông Bức Á, nhất là vào lúc khai diễn cuộc vận động tranh cử tổng thống ở Mỹ.

Ngoài Bức Triều Tiên, Le Figaro còn chú ý đến Bức Kinh xây dựng tín đề Tìn lành. Trong mấy ngày qua, hàng chục người đã bỏ bỏ, trong đó có luật sư, trí thức, nghệ sĩ. Tờ báo tỏ vẻ khâm phục đối với Tổng thống ký Liên Hiệp Quốc Ban Ki Moon, đã bỏ chức trách vì im lặng trong tình thế này và đàn áp ở Trung Quốc trong lúc mà ông đã tỏ ra rất hoạt bát với Côte d'Ivoire hay Libya.